

A költő és az Isten

A *Pesti Szalon* Kiadónál megjelent **Eörsi István** *Én és az Isten* című verseskötete, benne az a bizonyos botrányos pápavers 1991-ből, amelyért a költőt, saját szavai szerint, az állítólagos keresztényi szeretet jegyében meg akarták kövezni.

Normális, begyakorlott demokráciában egy vers nem oszt és nem szoroz, a költői szabadságot éppúgy nem kérdőjelezi meg senki, mint a házi-asszony jogát, hogy mivel töltsse fel a mélyhűtőjét. **Eörsi** normális demokráciába képzelte magát, megfeleledkezett arról, hogy ezen a tájon évtizedeken át nem szabad választás volt az ateizmus, hogy az egyházüldözés minden formájával szembe kellett nézni, hogy a magát vallásosnak mondó ember megannyi hátrányt szenvedett élete során. Volt egy történelmi pillanat, amikor a megalázott keresztény ember felemelhette a fejét. Persze, nemcsak a megalázottak, hanem a karrierlovagok is szóhoz jutottak. A hívők többsége döbbséggel vette tudomásul, megint támadás indul ellenük: valahogy így kezdődött 1948-ban is. Akinek zsigereiben van a félelem, az jóval érzékenyebb a szavakra, mozdulatokra.

Hirtelen az is **Eörsiről** kezdett beszélni, az is őt szidta, akinek fogalma sem volt a költő életútjáról, drámáiról, publicisztikájáról, kirekesztettségéről. Hol volt a József Attila-i figyelmeztetés: „*Csak az olvassa versemet, ki ismer engem és szeret...*”? Pedig **Eörsit** nagyon lehetett volna szeretni rendíthetlenségéért, a demokrácia iránti elkötelezettségéért, s nem utolsó sorban remek humoráért, amivel mindenből bolondot csinált. **Eörsi** segített túlélni az elmúlt rendszert.

De jöttek azok, akik **Eörsiben** az antikrisztus újabb eljövételét látták, sokan az ősi szelleműzés módszeréhez folyamodtak: kiáltozni kezdtek. Ettől a pápalátogatás még rendben lezajlott, II. János Pál egyetlen homíliájában sem szólított fel adáz küzdelemre, csakis szeretetre és megértésre.

Hogy miért kellett három évvel az események után **Eörsi** kötetébe beilleszteni a pápát melegebb éghajlatra küldő verset? Hogy miért kell újra és újra provokálni az amúgy is békétlen közönséget? Nem tudni. Az azonban biztos, hogy aki a kötetet figyelmesen végigolvassa, észreveszi az esendőséget, megérzi, hogy a legharsányabb gúny mögött, a legszilárdabbnak vélt materializmus mögött is ott a kétely: mi lesz velem, halandó emberrel? Erről szól az örökifjú, ám az idő terhét mégis meg-megtapasztaló **Eörsi István** új könyve. Erről szól a költészet.

(osztovits)